

Klimatbudget 2008 - Sköna Gröna Tyresö

Sammanfattningen i slutbetänkandet av "Klimat- och sårbarhetsutredningen SOU 2007:60" inleds med utredningens tio viktigaste slutsatser och förslag. Vi ämnar bara nämna två av dessa som för oss är oerhört viktiga i vår kommun.

- *"Det är nödvändigt att påbörja anpassningen till klimatförändringarna i Sverige. Huvuddragen i klimatscenarierna är trots osäkerheter tillräckligt robusta för att användas som underlag."*
- *"Östersjön riskerar dramatiska förändringar av ekosystemen. Klimatförändringarna förvärrar dagens situation och arbetet med att minska utsläppen bör intensifieras."*

Trots ovanstående oroväckande slutsatser har inga hänsyn tagits till fakta som smältande isar på Grönland och Antarktis, ökande koldioxidutsläpp med anledning av tinande tundra och minskad bindning pga högre ytvattentemperaturer. Vi anser att man ska ta den samlade forskningen på allvar och oroas djupt av att allianspartierna inte verkar ha tagit till sig denna kunskap. Det är som om inget hänt, vilket visar sig i att det är större fokus på att satsa på stora vägbyggen, motorleder, fler parkeringsplatser och inte minst att och stoppa klimatinitiativ från oppositionen.

Var finns solidariteten med människor runt om i världen? Det är vi i de utvecklade länderna som har orsakat klimatproblemen och fortsättningsvis står för de största utsläppen av växthusgaser. De som får ta konsekvenserna av vårt agerande har minst resurser till förfogande, dvs utvecklingsländer, utsatta önationer och låglänta områden som Bangladesh. Vi måste ta vårt ansvar och inte göra som regeringen och försöka skjuta över ansvaret på andra. Vi kan inte underlåta att ta vårt ansvar för utsläppen.

Trots allt diskuterande det senaste året om allvaret i klimatkrisen, är det först på sid 15 i budgetmaterialet, som den borgerliga majoriteten i vår kommun nämner ordet klimatmål. Det är ingen slump, för även om det finns engagemang hos alliansens ledande företrädare, har få av de lokala företrädarna i Tyresö visat handling och engagemang att göra något reellt. I vår kommun är det bara folkpartiet som vid några tillfällen visat, att de förstår innebörden av klimatförändringarnas konsekvenser.

Dagens stora miljöproblem kan härledas till transporter och energianvändning. Luften är dålig på flera platser i regionen. Koldioxid och partiklar påverkar miljö och hälsa negativt. Andra problem är dricksvattnets kvalitet hotas pga olika miljögifter och olika kemiska tillsatser i maten, tillförda antingen vid odling eller genom förädling.

Effekter av klimatförändringar måste vi alla förhålla oss till. Kommunen har ansvar för den egna verksamhetens klimatpåverkan och kommunen spelar också en nyckelroll i samarbetet med myndigheter, företag, och organisationer. Ett stort engagemang krävs liksom genomgripande samhällsförändringar. Vi har dock en positiv syn på människans förmåga att kunna förändra och skapa goda livsvillkor för kommande generationer.

Miljöförstörelsen effekter handlar också om ekonomi. Massbilismen innebär stora kostnader för samhället, inte minst för skattebetalarna i Stockholms län. Biltrafikens samhällskostnader i länet uppgår till många miljarder kr/år. En sund miljöpolitik gör alla till vinnare. Ett exempel på detta är satsningen på miljöanpassade bränslen som ger lägre kostnader för den enskilde och för samhället, samtidigt som utsläppen av hälso- och miljöfarliga ämnen minskar.

Det är av stor vikt att vi inte lever över våra tillgångar. Att driva en politik, som är bra för barn och ungdomar, för ekonomisk hushållning och hushållning av naturresurser är en politik för framtiden. Politik som är bra för barn och ungdomar, politik för ekonomisk hushållning och politik för hushållning av naturresurser - är en politik för framtiden. Miljöpartiet verkar för en hållbar samhällsutveckling ur alla aspekter, ekonomiskt, socialt och ekologiskt.

Trots att mycket är bra i vår kommun, finns det brister och problem som vi inte kan blunda för. Våld och hot bland unga, svaga studieresultat, kriminalitet, droger och alkohol och psykisk ohälsa är en verklighet som vi anser att den borgerliga alliansen inte har tagit itu med på allvar. Flera bra initiativ har tagits de senaste veckorna, men förebyggande åtgärder kan bidra till att färre akuta åtgärder krävs.

Miljöpartiets alternativa budget

Det är positivt att alliansen satsar mer på skolan i årets budget. Men en fråga man kan ställa sig är varför de under så många år avvisat alla förslag från oppositionen om att satsa på barn och unga i vår kommun?! Varför har satsningen dröjt så länge?

I vårt budgetförslag vill vi ge mer resurser till barn och ungdomar, med fler lärare, färre barn i grupperna, mer resurser till barn i behov av särskilt stöd och till fler fritidsgårdar i kommundelarna. Vi vill också lyfta upp drogförebyggande arbete. Genom förebyggande arbete kan man undvika att ungdomar hamnar på glid med långtgående konsekvenser. Detta är på sikt samhällsekonomiskt, men framförallt en satsning på människan. Vi vill också uppmuntra ett ökat föräldraengagemang, med ökat ansvar för barnens skolgång och aktiviteter som föräldravandring.

Det är förenat med stora kostnader att våra barn och ungdomar inte får med sig av nödvändig kunskap och lärande, inte minst viktiga sociala kunskaper. Hur kommer det sig att barnen går sjungande till förskolan och småklasserna för att sedan i högstadiet må så dåligt att de skär sig, dricker och tom prövar narkotika?! Är det de stora grupperna som gör att var och en inte blir sedda som de unika varelser de är? Beror det på att vi vuxna springer för fort i arbetslivets ekorrhjul för att få råd att köpa alla nya prylar istället för att vara med våra barn och ungdomar?

Det är mycket positivt att kommunen nyligen satsar mer på stöd till våldsutsatta kvinnor. I en fallstudie om mäns våld mot kvinnor ”*Räkna med kostnader*”, utgiven av Juridiska institutionen vid Umeå universitet nummer 15/2006, beräknades kostnaderna till 2,5 miljoner kronor, för en enda misshandlad kvinna. Uträkningen grundades på en 20-årig lång misshandel av mannen hon levde med. Konsekvenserna av våldet är kostnadskrävande och tär på samhället och brottsoffren.

Bostäder som möter ungas och äldres behov är viktigt, även en blandad bebyggelse som motverkar segregering. Vi vill se en lägre exploateringsgrad i kommunen och särskilt i Östra Tyresö, detta för att behålla områdets karaktär. Vi anser också att man ska avbryta exploateringen i strandnära områden som på sikt hotas av översvämningar genom klimatrelaterade effekter.

Ekonomiskt hållbart Tyresö

I vårt budgetförslag minskar vi investeringarna nästa år, sänker ersättningen till oss politiker, effektiviserar lokalanvändningen och administrationen. Vi prioriterar verksamheter för barn, ungdomar och äldre samt för dem som behöver samhällets stöd.

Vi ser det som positivt att majoriteten tagit till sig oppositionens förslag från 2006 om servicecentrum för kommuninvånarna. Vi hade dock hellre sett ett medborgarcentrum på biblioteket i samverkan med arbetsförmedling och försäkringskassa.

Vi föreslår oförändrad skatt. Vi väljer en lägre investeringsram, då vi vet att dagens investeringar för lånade pengar ska betalas av skattebetalarna i Tyresö. Skulden kommer vi att belasta nästa generation med. Räntekostnaderna innebär att utrymmet minskar för verksamheter som vi värnar om.

Vi vill sänka ambitionerna när det gäller utbyggnaden av Tyresö. Kommunens prioritet ska vara att möta Tyresös ungas och äldres behov av bostäder. För att inte urholka Tyresö Bostäders ekonomi rekommenderar vi, att kommunen inte beskattar Tyresö Bostäder med borgensavgift. Tyresö bostäders hyror ligger i toppskiktet i landet och det är viktigt att hyrorna ligger fast eller sänks så att kommunen blir attraktiv även för dem som bor i ett kommunalt bostadsföretag. Det behövs byggas fler hyresrätter, men det försvåras genom den borgerliga regeringens agerande med borttagandet av räntebidrag och investeringsstöd.

Vi vill sänka ramen för den kommunalpolitiska verksamheten. Det är viktigt att möjliggöra politiskt arbete och engagemang, men besparingar som görs inom kommunens verksamheter måste också gälla oss politiker. Vi har alla ett ansvar. Vi i miljöpartiet vill ta vårt!

Socialt hållbart Tyresö

Vi lägger balanserade budgetar med prioritering på barn och ungdomar; höjning av barnomsorgs- och skolpeng, färre antal barn i förskolegrupperna och skolklasserna, mer resurser till barn med behov av särskilt stöd, förstärkning av skolbarnomsorg och möjlighet för barn till arbetslösa att vara längre på förskolan.

Besparingar kan göras om kommunen ingår avtal med kommuner, som erbjuder andra gymnasieutbildningar än Tyresö kommun (30%-regeln) samt genom att slopa matematiktestet i årskurs tre.

Det är viktigt att barn, ungdomar och vuxna umgås med varandra. Till detta fordras mötesplatser med bra aktiviteter och sysselsättningar. Den borgerliga majoriteten har dragit förslaget om ungdomscafé i långbänk och nu vill vi se att det bli verklighet! Idéen var en motion från socialdemokraterna och något alla partier stödde 2006. Vår motion om fler mötesplatser för äldre ungdomar och utveckling av fritidsgårdsverksamheten till varje kommunal del är fortfarande under beredning. Vi vill också inrätta en fritidsklubb i Krusboda för 10-12-åringar med aktiviteter efter skoltid.

Kön till populära instrument är lång och därför vill vi tillföra ytterligare en tjänst på kulturskolan. Positivt är att lekparken i Tyresö Strand nu har uppförts, efter en motion från oss som grundades på en medborgaridé. Vi vill också öka ungdomars samhällsengagemang och delaktighet och har i en annan motion föreslagit, att kommunen ska inrätta ungdomsfullmäktige. Vi föreslår också ökad satsning på biblioteken i Tyresö, med söndagsöppet och en ytterligare tjänst.

Otrygghet, våld, droger och kriminalitet hänger ihop. Alkoholkonsumtionen bland Tyresös unga är hög. Antalet ungdomar i Tyresö ökar och antalet rapporterade barn och ungdomar, som far illa i kommunen, ökar reellt. När det gäller mäns våld mot kvinnor och barn, fyller Tyresö kvinnojour en viktig funktion. Platserna räcker dock inte, vilket medför att kvinnojouren får tacka nej till många behövande.

Med dessa perspektiv är det nödvändigt att satsa mer på både förebyggande och stödjande verksamhet. Vi är positiva till satsningen av hjälptelefon på ungdomsenheten, utökning av 0,5 kuratorstjänst på ungdomsmottagningen, Teamet, samt stöd till våldsutsatta kvinnor. Vi vill dock öka anslagen Tyresö kvinnojour och till drogförebyggande verksamhet som föreningen Team Smart.

Kommunen har också observerat löneskillnaderna mellan män och kvinnor inom kommunens verksamheter och vår förhoppning är att jämställdhetsarbetet fortgår som planerat. Sjukfrånvaron har förbättrats, men är fortfarande hög, vilket till viss del kan kopplas till låg lön och ekonomisk stress. Genom att förbättra lönerna för de lägst betalda arbetena och också försöka minska helgtjänstgöringen, kan kommunen sänka sjukfrånvaron något. Vi håller öppet för 3-3modellen om personalen så önskar.

Ett föräldraansvar, som bygger på gemensamt deltagande, är viktigt för både barn och vuxna. Vi vill se generella välfärdssystem som möjliggör delat ansvar och kombinerat arbets- och familjeliv. Det under året införda kommunala vårdnadsbidraget har av flera experter framhållits som en kvinnofälla, en tillbakagång till ett föräldrat system, där kvinnor och män delas upp inom en privat och offentlig sfär och där jämställdhet inte blir verklighet. En konsekvens är att barnen inte får tillgång till det de har rätt till, nämligen båda föräldrarna. Vårdnadsbidraget, så som det är konstruerat innebär att det inte är möjligt att nyttjas av ensamstående. Med slopandet av detta, gör vi en besparing.

Ekologisk hållbart Tyresö

Agenda-21 arbetet har under senare år nedmonterats och vår tolkning är att den borgerliga majoriteten inte längre vill uppfylla fastlagda målsättningar. Vår uppfattning är motsatt, dvs att arbetet för hållbar utveckling måste skärpas och att kommunens kompetens måste förstärkas med en ytterligare tjänst utöver den återställare som föreslås. För att på allvar satsa på klimat- och miljöfrågor behövs även en klimat och agenda 21-samordnare på heltid.

Mat är nödvändigt och en källa till glädje. Vi vill se hälsosammare kost i skolor och äldreboende, med mer ekologisk mat som inte bara visat sig bättre för miljön, utan också bättre ur ett hälsoperspektiv. Med mer ekologiska produkter tex potatis, morötter och mjölk kan man klara de nationella målen på 25% till 2010. Eftersom efterfrågan påverkar produktionen och därigenom också priset, måste kommuner och landsting vara aktiva upphandlare. Då priset fortfarande är något högre förstärker vi centralköket med 0,5 Mkr i budgeten 2008, med ambitionen att öka budgeten i takt med att andelen ekologiskt ökar de kommande åren. Genom att välja rättvisemärkta produkter bidrar vi också till att arbetarna får rimliga löner och till en hållbar utveckling i de länder där dessa livsmedel produceras.

Avslutande kommentar

Inför valet 2002 och 2006 lovade de borgerliga partierna att satsa på *färre* barn i grupperna. Satsningar har dock dröjt till de senaste åren. För att framöver kunna hävda att trivsamma Tyresö ska omfatta alla krävs större omprioriteringar. Vår uppfattning är att den politiska ledningen styrs mer av ideologiska mål som ökad ”valfrihet”, än av omsorg om barn och ungdomar.

Vi konstaterar att för oss, som inte sitter i majoriteten blir budgeten endast en manifestation som kommuninvånarna kan ta del av och se hur vi skulle vilja prioritera. Våra omprioriteringar är marginella sett till hela budgetomslutningen. En förutsättning för att vår politik ska få genomslag är att vi ingår i en majoritet som sätter hållbar utveckling främst, till gagn för våra barn och barnbarn, inte en majoritet som har valfrihet som måtto.

Årets budgetmaterial anser vi är siffermässigt svårgenomträngligt och uppfyller inte våra krav på transparens. Med ovanstående ord och följande sidor med omprioriteringar överlämnar vi nu vårt budgetförslag till kommunfullmäktige. Viktigare är att för kommuninvånarna visa vilka prioriteringar vi kommer att driva när vi efter nästa val 2010 förhoppningsvis kommer att ingå i en ny politisk majoritet som sätter hållbarhet och solidaritet på sin politiska dagordning.

Vår vision för Tyresö kommun

Tyresö - en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar kommun som också tar globalt ansvar.

Budget 2008

(Miljöpartiets förslag till förändringar jämfört med den borgerliga majoritetens förslag)

Driftbudget 2008

Ökade skatteintäkter pga ny prognos 15 Mkr
(varav vi ianspråkar 7,54 Mkr till satsningarna och resterande 7,46 Mkr förstärker överskottet)

Kommunstyrelsen

Klimat- och Agenda 21 samordnare + 0,4 Mkr
Inte kräva borgensavgift av Tyresö Bostäder + 3,2 Mkr
Ungdomsfullmäktige + 0,2 Mkr
Ökad andel ekologisk mat + 0,5 Mkr

Besparingar

a) Sänkta partistöd och politikerarvoden - 4,5 Mkr
b) Medborgarcentrum o lokaleffektiviseringar - 0,5 Mkr
c) Lägre ohälsotal - 1,0 Mkr
d) Lägre kapital- och driftskostnader - 1,0 Mkr
(Pga av lägre investeringsvolym)
e) Avstå speciellt centralt kvalitetsarbete - 0,4 Mkr
f) Inget bidrag till enskilda vägföreningar - 0,8 Mkr
g) KS central administration - 1,0 Mkr
(kommunchefens utv. anslag (0,5) och politisk information (0,5))

Delsumma **- 4,9 Mkr**

Barn- och utbildningsnämnden

Förskolan + 3,0 Mkr
(Höjd Barnomsorgspeng)
(15 tim barnen får rätt till 25 timmar) + 1,5 Mkr
Grundskolan + 6,0 Mkr
(Höjd Skolpeng för fler lärare)
(Central pott för särskilt stöd) + 2,0 Mkr
Fritidsgårdar + 1,0 Mkr
(Förstärkt med ambitionen att få igång en verksamhet i kommundelarna Krusboda, Strand och Trollbäcken)
Fritidsklubbar + 0,2 Mkr

Ungdomscafé startas senast våren 08 +/- 0 Mkr
(Pengar finns avsatta men alliansen drar i långbank)

Besparingar

- a) Vårdnadsbidraget - 2,7 Mkr
- b) Matematiktest i årskurs 3 - 0,3 Mkr
- c) Startbidrag privata förskolor - 0,46 Mkr

Delsumma **+10,24 Mkr**

Socialnämnden

Äldreomsorgen och handikappomsorgen + 1,0 Mkr

(Sänkt taxa i äldreomsorgen)

Kvinnojouren + 0,2 Mkr

Drogförebyggande arbete + 0,2 Mkr

(Team Smart)

Delsumma **+ 1,4 Mkr**

Kultur- och fritidsnämnden

Biblioteket

(Förstärka med 1,0 tjänst) + 0,3 Mkr

(Söndagsöppet) + 0,4 Mkr

Kulturskolan + 0,4 Mkr

(Förstärka med 1,0 tjänst)

Delsumma **+ 1,1 Mkr**

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Tyresö Gymnasium + 0,7 Mkr

(Höjd Skolpeng för fler lärare)

Besparingar

Förändring Gymnasiet 30%-regeln - 1,0 Mkr

Delsumma **- 0,3 Mkr**

Totalsumma **+7,54 Mkr**

Investeringsbudget 2008

Klimatåtgärder + 2,0 Mkr

Energibesparingar (Högre ambition
ger besparing 2009) + 4,0 Mkr

Säkrare gångvägar med förbättrad belysning + 0,2 Mkr

Satsa mer på cykelvägar/stråk + 0,3 Mkr

Delsumma **+ 6,5 Mkr**

Besparingar

a) Hall Dalskolan inkl parkering (Endast till 1,0 fullskalehall inte 1,5 som majoriteten föreslår)	- 7,0 Mkr
b) Lägre exploateringstakt (-25%)	- 5,0 Mkr
c) Fordon och maskiner (-10%)	- 0,6 Mkr
d) Minskade IT investeringar (-10%)	- 0,5 Mkr
e) Senarelägga hälften av konstgräsplanerna	- 4,0 Mkr

Delsumma -17,1

Summa -10,6 Mkr

Lägre investeringsram innebär lägre avskrivningskostnad och lägre räntekostnad till ca 10% som påverkar driftbudgeten positivt redan (2008)

Totala resultatet 2008 blir 39,36 Mkr

Miljöpartiet de Gröna yrkar att kommunfullmäktige ska besluta om:

att den höjda barnomsorgspengen ska gå till färre barn i grupperna

att den höjda skolpengen ska gå till fler lärare

att förstärka resurserna till barn med behov av särskilt stöd

att utveckla fritidsgårdsverksamhet i varje kommunedel

att införa ytterligare en tjänst på Kulturskolan för att minska kön till populära instrument

att sänka politiska arvoden med 4 500 000 kr

att två gånger om året genomföra ungdomsfullmäktige i Tyresö kommun

att öka stödet till drogförebyggande verksamhet, föreningen Team Smart

att Tyresö Kvinnojour får ökat anslag till fler boendeplatser

att en Klimat- och Agenda- 21 tjänst inrättas enligt budgetförslaget

att öka andelen ekologiska produkter, med tex potatis, morötter och mjölk kan man klara de nationella målen på 25% till 2010

att kommunen inte belastar Tyresö Bostäder med en borgensavgift

att Socialnämnden får i uppdrag att ta fram ett förslag till sänkt taxa inom äldreomsorgen till en kostnad om 1 miljon kronor

att i övrigt bifalla Miljöpartiet de Grönas förslag till budget och investeringsplan för år 2008